

Musiklivets dolda maktstrukturer
Folkpartiet, Moderaterna, Miljöpartiet
Konserthuschefen talar ut

TONSÄTTAREN

3 2006
www.fst.se

”Endast en fråga förenar alla partier – behovet av reformer inom socialförsäkringssystemet.”

Tonsättaren avslutar med detta nummer sin utfrågning av riksdagspartierna. Om man läser igenom alla partiernas svar finner man snabbt att dessa svar genomsyras av en sorts gräddig vokabulär med massor av fina ord men mycket lite innehåll. En sorts språklig Schwarzwaldtårta där den kontrastskapande mörka chokladen är utbytt mot Block. Endast en fråga förenar alla partier – behovet av reformer inom socialförsäkringssystemet så att även konstnärer omfattas av de förmåner som alla tar för givna, till exempel sjukassa och pensioner. Moderaterna går längst:

”Det är väsentligt att utövarna av musik, såväl kompositörer som musiker, ges de bästa förutsättningarna för att verka. Vi anser att en av de viktigaste uppgifterna vi politiker har, är att underlätta skapandet genom att utforma skatteregler, pensionsystem etc. på ett sådant sätt att det gynnar – inte missgynnar – kulturskapare.” Vilken skillnad på ambition och verklighet. Den borgerliga Alliansen går till val med löfte om starkt försämrade villkor för de konstnärliga A-kassorna.

Sossarna utlovar fördubblat antal konstnärlöner, en åtgärd som ser generös ut men som inget kostar, ty skattmasen snor stålarna om konstnären är aktiv och skapar något mot ersättning. Moderaterna å sin sida vill satsa på ett nytt scenkonsthus i Stockholm, vilket jag tolkar som ett nytt operahus. Miljöpartiet vill skänka bort våra rättigheter på nätet och satsa på amatörcultur. Det lilla Folkpartiet skriker, i sitt valmanifest, ut ett frejdigt ”KOM IGEN SVERIGE”. Det får mig att tänka på Berlusconi's käcka partibeteckning ”HEJA ITALIEN”.

Moderaterna och Vänsterpartiet har det gemensamt att deras politik – oberoende av varandra – åt alla lycka bär! Fan tro't. Kristdemokraterna skall tillsammans med Centern via amatörism stimulera nyskapandet!? FI:s kultursyn kan jag inte reda ut ur deras genusperspektiv, men nyskapandet är de för.

När jag läst partiernas enkätsvar på FST:s frågor samt tagit del av olika valmanifest finner jag samma överklighetskänsla som den gång jag och en kamrat tittade på fem avsnitt av Fawly Towers på raken. Det kryper i kroppen och man vet inte vad som är upp eller ner. En politisk försäljningstext får till slut samma effekt som att betrakta Mr Fawly (John Cleese) gång på gång blåneka det uppenbara.

Tune in, Turn on, Drop out

Sten Melin · ordförande FST
Per B Adolphson · foto

Tidningen Tonsättaren ges ut av Föreningen Svenska Tonsättare och kommer ut med fyra nummer per år.

ansvarig utgivare: Sten Melin · sten.melin@fst.se
redaktör: Martin Q Larsson · tonsattaren@fst.se
layout: Anna Larsson Andrén · anna@annagrafik.se
tryck: Grafiska Punkten · 0470-700 700

adress: FST, Box 273 27, 102 54 STOCKHOLM
telefon: 08-783 95 90 · fax: 08-783 95 40
hemsida: www.fst.se

Tidskriften är gratis. Vill du börja prenumerera, sluta prenumerera eller annonsera, vänd dig till ovanstående adress och telefon eller till kansli@fst.se. Tonsättaren går from 2006 ut till alla Sveriges Bibliotek, med en förhoppning att hamna i Tidskriftshyllan.

”Vi behöver spela mer musik av nu levande tonsättare.”

Slutackordet hade just klingat ut då min bänkgranne plötsligt utbrister: ”Hur är detta möjligt? Hur får man en orkester att låta så olika vid olika tillfällen?” Vi började samtala, och det visade sig att bredvid mig satt ett nygift par från Texas. Mannen hade aldrig tidigare varit på en konsert eller en operaföreställning, och detta var den nyblivna hustruns försök att väcka makens intresse för den klassiska musiken. Paret berättade att de kvällen före hade sett *Carmen*, med Anne Sofie von Otter, och nu satt vi tillsammans på USA-premiären av Thomas Adès opera *Stormen*. Mannens förundran över att en och samma orkester kunde transformeras så från en kväll till en annan var uppenbar.

När vi skiljdes åt sa han till mig: ”Nu förstår jag varför min fru älskar klassisk musik. Den är ju både modern och historiskt intressant på samma gång.” Exakt! Våra konserthus och orkestrar är en länk mellan historien och vår samtid, vilket omedelbart flyttar min tanke till debatten om repertoaren i våra konserthus. En diskussion som för övrigt inte är specifikt svensk utan känns igen från många andra delar av världen. Vi behöver spela mer musik av nu levande tonsättare, både svenska och utländska. Vi behöver öka antalet beställningar och vi behöver oftare repriser det som redan har uruppförts. Vår självklara förhoppning är att de nya verken som skrivs blir repertoarverk.

Ni tonsättare måste tillåtas – samt vilja! – vara en del av såväl det inre som det yttre arbetet i våra konserthus. Detta är dock ett långsiktigt och bitvis krävande arbete. Vi kan inte backa för det faktum att det finns publikgrupper som hellre väljer renodlade klassiska program framför en mer nutida profil. Vi måste därför få våra styrelser och politiker att fullt ut stödja ett

CoMA FESTIVAL 2006
Akustiskt och elektroakustiskt
Nationellt och internationellt
”ett brett spektra av samtidsmusiken”

Växjö 28 – 30 september Art Music for the Future

Medverkande:
Mats Olofsson
Cantus Ansambl, Kroatien
Hanna Hartman
Katarina Eriksson
Mats Lindström
George Kentros
Duo EGO, Monica Danielsson
& Per Sjögren
Olga Veselina
& Vadim Larchikov, Ukraina
Benjamin Carat, Frankrike
Axelsson & Nilsson Duo
Anders Blomqvist
m fl

Uruppföranden av bl a
Pierre-Alain Jaffrenou,
Paul Bothén,
Leilei Tian

SR P2 sänder delar
av festivalen direkt

INFO: 0470-70 03 04
info@comasweden.se
www.comasweden.se

CoMA KONTEMPORÄR MUSIK OCH ARTIST
MEDIAS
K A T E S
MUSIK I SYD
Med stöd av Rikskonserter, EMS, Statens kulturråd, Framtidens kultur, GRAME, OPEN, WICC, ISCM, Växjö kommun, Växjö Konsthall, Galleri Bo Sverdrén, Växjö Folkets Bio.

genomslag av en ökad volym nyskriven musik i vårt utbud. Vi får med andra ord inte vara rädda för vissa tillfälliga publika eller ekonomiska reaktioner. Ett helhjärtat stöd ”ända in i kaklet” behövs såväl politiskt som ekonomiskt för att kunna genomföra en genomgripande förändring. Det krävs också en förändring bland er tonsättare. Den svenska musiken är vårt huvudansvar men vi rör oss alla i ett internationellt nätverk där gränserna allt mer suddas ut.

Ett internationellt perspektiv är viktigt. Ibland möter jag tonsättare som inleder mötet med att säga: ”Jag har inte fått en beställning från er på många år, nu är det min tur.” Kära vänner, det finns inget turordningssystem. Konkurrensen är stenhård. Det finns många orkestrar, men också många tonsättare. Enbart det faktum att man är tonsättare ger inte med automatik en beställning. Det gäller att kämpa om utrymmet. Ett samtal om en god programidé med någon som känner orkestrens verksamhet väl leder ofta till goda resultat.

Jag tänker göra vad jag kan och satsar med full kraft framåt. Allt är möjligt – men det gäller att kämpa.

Con tutta forza, kamrater!

Stefan Forsberg · konserthuschef Stockholms
Jan-Olav Wedin · foto

Musikaliska Vallöften

Inför Riksdagsvalet om ett par veckor är vi ju alla nyfikna på vad de respektive partierna har för inställning till Svenskt Musikliv, och dem som skapar det. Därför har vi under året frågat alla partier samma frågor om framtiden för Svensk Musikpolitik, i detta avslutande nummer Moderaterna, Folkpartiet och Miljöpartiet.

”Vi vill satsa 100 miljoner mer per år på kulturen.”

FOLKPARTIET

Folkpartiet har en mycket positiv syn på kultur, konstnärer och svenskt musikliv. Kulturen har ett egenvärde men kan också bidra till att skapa ekonomisk tillväxt och förbättra hälsan. Svenskt musikliv och vår musikindustri har haft och har fortfarande mycket stora framgångar internationellt sett. Svenska musikfestivaler uppmärksammas även internationellt. Folkpartiet anser alltså att samhället, både staten, landstingen och kommunerna, ska stödja kulturen inklusive svenskt musikliv.

Vi vill satsa 100 miljoner mer per år på kulturen än regeringen. Det skulle också förbättra möjligheterna för det svenska musiklivet. Dessutom vill vi underlätta möjligheterna till sponsring av kulturen genom bättre avdragsmöjligheter. Vi vill också stärka den regionala kulturen, bland annat länsmusiken, genom omfördelning av resurser från Kulturrådet till den regionala kulturverksamheten. Folkpartiet vill inte lägga ner institutioner som Rikskonserter, Kulturrådet och Konstnärsnämnden, men vi vill minska deras betydelse genom att vi vill satsa mer på den regionala och lokala kulturen och musiken, dels för att åstadkomma en bättre regional spridning, dels för att öka mångfalden och förbättra kvaliteten.

Folkpartiet har tillsammans med de övriga borgerliga partierna lagt fram en gemensam motion om konstnärernas villkor, där vi framhåller att man måste ta hänsyn till konstnärernas, tonsättarnas och andra kulturskapares arbetssituation, när man utformar trygghetssystemen för dessa grupper. De måste naturligtvis kunna få ersättning precis som andra grupper vid sjukdom, föräldraledighet etc. Arbetslösheten är hög inom konstnärssyrkena, och få kulturskapare kan leva på sitt arbete. Många blir därför beroende av statliga bidrag, stipendier eller stöd av olika slag. Vi tycker att detta bidragsberoende är negativt för svensk kultur. Vi anser att staten måste undanröja de hinder som finns för att konstnärerna ska kunna försörja sig på sitt yrke. Vi vill därför göra en översyn av regler för företagande, inkomst- och momsregler, bidragsformer och statliga stöd. Vi vill förenkla och förbättra möjligheterna till företagande för kulturskapare och för andra. Om fler konstnärer och musiker kan försörja sig på sitt arbete skulle det också ha en positiv inverkan på svensk kultur.

Folkpartiet anser att musik- och kulturskolorna har en mycket stor betydelse för den kulturella utvecklingen. Inte minst har många som nått stora framgångar inom musikbranschen vittnat om den kommunala musikskolans stora betydelse för

deras utveckling. Musik- och kulturskolorna bör därför stödjas och stimuleras så långt som möjligt. Detta är dock en kommunal fråga som de kommunala politikerna måste hantera med förnuft och omdöme.

De tre målen för folkpartiets kulturpolitik är frihet, mångfald och kvalitet. Genom en ökad frihet, bland annat i form av finansiering, skapas också bättre förutsättningar för nyskapande. Invandrargrupper i Sverige bidrar till en ökad mångfald och nya musikstilar. Detta bör uppmuntras. Genom ett antal musikfestivaler, tävlingar och priser ökar konkurrensen, och därmed höjs också kvaliteten. Detta bidrar också till nyskapande inom musikens område.

Lennart Kollmats (fp) · riksdagsledamot,
Ordförande i Riksdagens Kulturutskott

”Skolorna ska kunna söka pengar direkt för samarbete med professionella musiker.”

MODERATERNA

Musiken finns i dag överallt i vardagslivet. Inte minst ungdomskulturen är präglad av musiken. I musikerlivet finns också en mycket rik skatt av folkmusik. Detta är en del av Sveriges kulturella identitet och historia och bör särskilt uppmärksammas. Vi menar att det är viktigt att svenskt musikliv ges goda förutsättningar att verka och utvecklas.

Det är väsentligt att utövarna av musik, såväl kompositörer som musiker, ges de bästa förutsättningarna för att verka. Vi anser att en av de viktigaste uppgifterna vi politiker har, är att underlätta skapandet genom att utforma skatteregler, pensionsystem etc på ett sådant sätt att det gynnar – inte missgynnar – kulturskapare.

Därför har vi en lång rad förslag som innebär att livet för denna grupp skulle bli bättre och krafterna läggs ned på att skapa nya kulturyttringar. Det handlar till exempel om att ta större hänsyn till att kulturskapare ofta har väldigt varierande inkomster som bör kunna periodiseras. Vi vill se över och ta

bort regleringar för småföretagare, vilket självklart skulle gynna kulturskapare. Vi vill se över de många olika momsatsarna inom kulturområdet, vilka i dag skapar oönskade skevheter, bara för att nämna några åtgärder vi vill genomföra.

Vi behöver absolut se över de skatteregler som innebär att teatrar och andra arrangörer – som anställer ”frilansande” skådespelare, dansare och musiker – måste betala skatt och sociala avgifter för tjänsteresor, boende och traktamenten. Alla vet ju att ett rikt kulturliv bygger på gästspel, turnéer och rörlighet. Det är sällan som en teater eller konserthall har tillgång till alla ”scenarbetare” på hemorten, de flesta kommer från annat håll, i allmänhet från storstäderna.

Dessutom vill vi öka resurserna till landets regionmusik med 20 miljoner kronor per år, och satsa på ett nytt scenkonsthus i Stockholm.

Genusfrågorna är kanske inte de mest alarmerande på musikområdet, men det finns all anledning att undersöka varför det finns så få kvinnliga tonsättare i Sverige och Norden. Orkesterutredningen hänvisar till en italiensk studie som visar att andelen kvinnliga tonsättare bara är 8% i Sverige, 9,5% i Danmark, 10% i Finland och Norge men till exempel 22% i Spanien, 30% i Ukraina, 40% i Rumänien och 42% i Italien.

Orkesterutredningen konstaterar också att musikundervisningen i grundskolan under de senaste decennierna blivit mer inriktad på att öva den musik barn och ungdomar redan har en relation till, dvs inte den klassiska musiken. Skolverket lämnade också en rapport 2003 som visar att en dryg tredjedel av musiklärarna anser att eleverna ”sällan eller aldrig får träna sig i att känna igen musik från olika kulturer och historiska tider”. Här finns anledning att ringa i larmklockan. Många musikhögskolor, bland annat Operahögskolan i Stockholm, påstår sig också under flera år noterat en sjunkande kvalitet hos de sökande. I vår budget har vi förslag på en ny kulturell skolsatsning om närmare 200 miljoner kronor årligen. Avsikten är att skolorna ska kunna söka pengar direkt för samarbete med professionella musiker, konstnärer, skådespelare med flera. En stor del av den professionella konstmusiken vänder sig till barn, men väldigt sällan till ungdomar. Att vi också gärna vill prioritera Kulturskolorna är en självklarhet, även om vi är medvetna om att villkoren är mycket olika i kommunerna. Men det handlar inte alltid om pengar, Kulturskolan kan själv vidga sina ramor och jobba uppsökande och tvärkulturellt.

Genom den politik som vi förordar, där vi genomför åtgärder vars syfte är att underlätta för musiker att ägna sig åt musiken, tror vi att ett ökat nyskapande blir en naturlig följd. Vi anser dock att politiken under inga omständigheter skall blanda sig in i själva skapandet utan endast skapa förutsättningar för det!

Länge leve musiken!!

Lena Adelson Liljeroth (m)
och Kent Olsson (m) · Riksdagsledamöter

”De första 100 000 intjänade kronorna för en konstnär borde vara befriade från skatt.”

MILJÖPARTIET

En grundtanke i den gröna ideologin är att ge varje människa möjlighet att utveckla sina förmågor och att få uttrycka sig fritt. För Miljöpartiet de gröna är ett rikt och mångfacetterat kulturliv nyckeln till mänsklig livskraft. Därför är kultur något som alla måste ha rätt till.

Det behövs ökat ekonomiskt stöd till att utveckla verksamheten, allt ifrån konstnärlig nydaning till att klara lönepåslag, prishöjningar och hyra, och att köpa in ny utrustning. Arrangörstödet behöver reformeras för att öka möjligheten för musiker att kunna leva på sitt arbete. Fler folkmusikcentra och folkmusikinstitut behövs, vi vill gärna lyfta fram extra satsningar inom folk- och kammarmusik.

Det som är självklarheter inom andra yrkeskategorier, exempelvis pension, ersättning vid sjukdom och vid föräldraledighet, ska även gälla en konstnär och vi vill därför ta fram ett trygghetssystem som är anpassat till kulturarbetarnas situation. Att konstnärer glider fram och tillbaka över gränsen mellan anställning och företagande är inte rimligt och det måste vara en självklarhet att den offentliga sektorn ska ge konstnärer möjlighet att verka under rimliga förhållanden. Vår vision är att fler kulturarbetare ska ha möjlighet att leva på sin lön, till exempel borde de första 100 000 intjänade kronorna för en konstnär vara befriade från skatt.

De kommunala musik- och kulturskolorna är viktiga för barns utveckling, och vi ser med oro på att det fortfarande finns kommuner där den typen av verksamhet inte finns, och det faktum att höga avgifter i vissa kommuner verkar negativt på alla möjligheter att delta.

Institutioner som Rikskonserter, Kulturrådet och Konstnärsnämnden bör utvecklas eftersom dessa institutioner bidrar till att bredda kulturutbudet över hela landet. Deras kulturspridning gör det möjligt att bättre efterleva de nationella kulturpolitiska målen.

Vi vill verka för ett ökat nyskapande inom musikens område genom att regionalt förankrade kulturfonder, med syfte att förnya och bredda det lokala och regionala kulturlivet, instiftas inom ramen för vår 4-miljarderssatsning på kulturområdet under nästa mandatperiod.

Mikael Johansson (mp) · Kulturpolitisk talesman för miljöpartiet

Programläggning, Makt och Genus

Vem har det verkliga inflytandet?

Svenskt musikliv, eller kanske vi ska säga svenskt kulturliv, är fyllt av informella maktstrukturer och det hela är övertäckt av ett tjockt lager förvirrande byråkrati. Titlar betyder inte så mycket längre, det är inte självklart att chefen har det största inflytandet eller att den synliga hierarkin är den verkliga hierarkin. Det som oroar är ifall de tunga och tröga organisationerna verkligen har plats för att se musiklivet idag, att ha en närvaro och en möjlighet att uppdatera sina program efter det. En annan fråga är vad det får för konsekvenser för jämställdheten när makt förflyttas på det här viset.

Under hösten 2005 arbetade jag som konsult åt Kommittén för jämställdhet inom scenkonstområdet, tillsatt av Kulturdepartementet. Min uppgift var att göra en kartläggning över hur strukturerna såg ut i länsmusikorganisationerna, bland festivalarrangörer samt i orkestrar och större ensembler. En av kärnfrågorna var att kunna ge en bild av hur programläggningen går till, och vad för konsekvenser den har ur ett genusperspektiv. Ytterligare en vinkel av detta är, att om den nutida musiken är marginaliserad och kunskapen om den alltför liten, borde det med all sannolikhet påverka kvinnornas situation i genren. Inser de som konstruerar det kulturella klimatet – det utbud som bjuds ut till publiken – att de har ett ansvar för den nutida konsten i landet? Sitter de verkligen på den kunskap som krävs för detta?

Av 19 länsmusikorganisationer har 6 kvinnliga chefer, vilket betyder en tredjedel. Det får anses som positivt i sammanhanget. De senaste årens alltmer uppblående diskussion om genusfrågor har genererat en hel del åtgärder inom länsmusiken, som att de flesta har en utarbetad jämställdhetsplan. Denna verkar främst gälla den fasta organisationen, inte de frilansande musiker eller dirigenter man anlitar och framförallt inte vilka tonsättare man väljer att spela. Många företrädare för länsmusiken har stolt påpekat att styrelsen ofta består av fler kvinnor, eller åtminstone hälften/hälften. Detta är i sammanhanget inte särskilt intressant eftersom det handlar om politiskt tillsatta ledamöter och för att det inte är där utbudet bestäms.

Och tittar man sedan längre ner i det hierarkiska systemet så ser man att det är stor manlig dominans där de konstnärliga besluten fattas, och stor kvinnlig dominans på det administrativa området. En och samma position i de olika länen kan ha helt olika inflytande, och vissa positioner som kanske inte direkt ser betydelsefulla ut i den hierarkiska ordningen, kan vara de som egentligen besitter den verkliga makten. Men, som man kan förstå, det är svårt att peka ut de här kamouflerade makthavarna. För att verkligen kunna göra det skulle man behöva befinna sig mitt i organisationerna under en längre tid. Men börjar man ställa frågor om hur programmen bestäms framträder ofta en annan bild än den som syns på papperet.

Det är tveklöst så att där finns en stark ambition att ge publiken det man tror att de vill ha (och att undvika för stor ekonomisk förlust). Är det då så enkelt? Vet konsertbesökarna alltid vad de vill ha, eller vill de också bli överraskade, upptäcka nya saker

och ta del av utvecklingen? I det stora hela hittar man försvinnande lite nutida konstmusik i länsmusikens program. De flesta program känns förvånansvärt slätstrukna och stagnerade. Man tror att man bjuder på överraskningar, men det mesta ter sig väldigt förutsägbart. Det andas ospännande.

De stora orkestrarna har de regelrätta programråden, ofta bestående av konserthuschefen, orkesterchefen, chefsdirigenten, musikerrepresentanter och ett antal administratörer. För att se det med genusglasögon kan man konstatera att nästan alla chefer, dirigenter och större delen av musikerna är män, administratörerna oftast kvinnor. Även här kan man konstatera att den konstnärliga makten för det mesta är männens.

Vissa, de mest etablerade orkestrarna i landet, har även en sakkunnig med, oftast en tonsättare. Dessvärre syns inte deras närvaro nämnvärt i programmet, förmodligen för att urvalet styrs av andra parametrar än ett kulturellt ansvar. Nutida konstmusik betraktas inte som särskilt publikvänlig kultur, och man vill inte riskera några sjunkande publiksiffror. Men vet någon egentligen vad effekten skulle bli om abonnemangspubliken blev tvungna att höra ett nutida verk vid varje konsert, inklämt tillsammans med Beethoven och Sibelius? Går det att förutsätta att de hellre skulle välja att stanna hemma?

Vid en länsmusikorganisation fick jag veta att programmet bestämdes av hela personalen, alla kunde komma med idéer, även om det slutgiltiga programmet sedan befästes av länsmusikchefen och kanske ett par producenter. Det kanske låter demokratiskt, men jag misstänker att det framförallt är här den där sakkunniga saknas. Faktumet att de flesta verkar nöjda med sina programlägningsrutiner och okritiska gentemot de program som genereras vittnar om det. Programläggningen måste tas på större allvar, och det kulturella ansvaret får inte underskattas.

Ett annat faktum är åldersaspekten. På de mera inflytelserika positionerna sitter 40- och 50-talister. Det är förmodligen de generationerna som just nu dominerar vuxenpubliken, men det hela kan inte stanna där, det måste fortsätta ner i generationerna på ett naturligt sätt.

Det ligger kanske i kulturens natur att det inte riktigt går att vara fullständigt objektiv. Hur man än försöker kommer alltid några vara kritiska. Men det jag önskar är att vi i musiklivet beredde en naturlig plats för all nutida konstmusik som skapas i landet. Det finns många tonsättare, unga som gamla, män som kvinnor, och det är ingen tvekan om att genren rör sig framåt, utvecklas och förändras allteftersom livsvillkoren gör det.

Detta skulle man kunna börja påverka genom en så enkel sak som att begära att alla dessa organisationer/institutioner ser till att ha ett maktbalanserat jämställt, organiserat programråd med minst en sakkunnig i svensk nutida musik. Vi kan annars fortsätta lura den stora politiska hjärnan som lägger fram direktiv om såväl jämställdhet, kulturell mångfald som mer resurser till den marginaliserade konsten, att vi har nått långt. Vem bryr sig om titlar när det är det informella kontaktnätet som gäller?

Ylva Nyberg Bentancor · tonsättare

Notiser

Stefan Klaverdal vinner internationell kompositionstävling

Klaverdals musik till dansfilmen *Mänskligt Mönster* av koreografen Klara Elenius har fått första pris i kategorin för multimedia i den mycket prestigefyllda kompositionstävlingen för elektroakustisk musik i Bourges i Frankrike. Den 33:e internationella kompositionstävlingen för elektroakustisk musik och ljudkonst 2006 arrangeras av IMEB (Institut International de Musique Electroacoustique de Bourges), och är en av de största tävlingarna i världen för elektronisk musik. Deltagarna är tonsättare, forskare och utövare och kommer från hela världen. Av många hundra bidrag har fyra svenska blivit omnämnda, men det enda priset till en svensk går alltså till Stefan Klaverdal. Filmen har redan visats flera gånger internationellt, ett flertal gånger i Danmark och senast på festivalen Videodanza i Argentina. www.stefanklaverdal.com

Erik Blomberg död

Tonsättaren Erik Blomberg, Avesta, har avlidit efter en tids sjukdom i en ålder av 84 år. Blomberg valdes in i FST 1967, och var ända in i sitt sista år verksam med att göra skisser till musikaliska verk av symfonisk karaktär. Han var elev till Erland von Kock och Gunnar Bucht, och hade ett omfattande musikaliskt och musikhistoriskt kunnande även av modern atonal och elektronisk musik. Fram till 1974 kallade Blomberg sin stil "atonal, kanske lite post-webernsk", varefter han inriktade sig mer åt ett nyromantiskt håll:

– Utvecklingen går vidare, inte tillbaka mot en skenbart tonal stil. Jag försöker att skriva enkelt utan att nostalgiskt dra mig tillbaka. Blomberg ansåg att Sveriges Orkestrars Riksförbund hade en viktig funktion att fylla, och blev också framförd av SOR-orkestrarna i Falun, Borlänge, Järfälla, Sandviken och Skellefteå, samt av Radiosymfonikerna.

NorrlandsOperan får ny hustonsättare.

Tonsättaren Mats Larsson Gothe utsågs i början av augusti till ny hustonsättare vid NorrlandsOperan, under perioden 2007-2010. I samarbetet ingår bland annat tre kompositionsbeställningar för

orkester, och Larsson Gothe kommer att få sitta med vid symfoniorkestrarnas programråd, medverka i pedagogiska projekt, och dessutom kommer NorrlandsOperan att programsätta verk ur Larsson Gøthes opuslista.

Sedan drygt ett år tillbaka arbetar Larsson Gothe på NorrlandsOperans operabeställning *The Poet & Prophetess*. Operan kommer att ha urpremiär i mars 2008 i Umeå samt framföras i Kapstaden, Sydafrika, i samarbete med Cape Town Opera i november samma år. www.norrlandsoperan.se

SEAMS startar webradio

Från och med i sommar kan man inte bara lyssna på Tonsättarradion från FST på nätet, utan även elektroakustisk musik från föreningen SEAMS (Sällskapet för Elektroakustisk Musik i Sverige), som tillsammans med EMS (Elektroakustisk Musik i Sverige) och Kungliga Musikhögskolan samarbetar om sändningarna.

Till att börja med kommer man att sända material från små bolag som Elektron, Fireworks Edition och Fylkingen records, men så småningom hoppas man även göra live-sändningar från konserter. Förhoppningen är att fler studior runt om i Sverige ska bidra med musik och annat ljudmaterial.

– Det här är ett sätt att nå ut med högkvalitativ musik till lyssnare i hela världen, men också en möjlighet att främja de små ideella skivbolagen som arbetar för att föra fram musik i genren, säger Mats Lindström, studiochef på EMS, som är en del av Rikskonserter. Programläggningen kommer att växla mellan ett roterande standardprogram och med temahelger där särskilda tonsättare, inriktningar eller studior lyfts fram. www.seams.nu/broadcast.asp

Bill Brunson får Visby-pris

Årets Alpha Awards, som delas ut av Visby International Composer's Centre, går till tonsättaren Bill Brunson, för att han på ett originellt sätt transformerat och kommenterat musikalisk masskultur genom att försätta sig i exil, och för att hans musik – förutom att fördjupa sig i både vetenskapliga och andliga världar – har något som tyvärr alltför ofta saknas i nutida seriös musik: humor. Priset består i fyra veckors boende i Visby och

användande av VICC studio Alpha, samt 40 000 kr.

www.centreforcomposers.org

Ny rektor för Kgl Musikhögskolan

Tonsättaren Johannes Johansson tillträdde i sommar som ny rektor för Kgl Musikhögskolan i Stockholm. Johansson är 55 år och kommer närmast från Musikhögskolan i Malmö, där han var prefekt mellan 1999 och 2005. 1986 grundade han ensemblen Ars Nova, och var dess konstnärlige ledare i tio år. Som tonsättare har han främst varit inriktad på vokalmusik och mötet mellan akustiska instrument och digitala klangkällor. Han menar att Musikhögskolan har en uppgift att tala om musikens mening, om dess betydelse som den konststart som kanske har störst plats hos flest människor och om musik- och utbildningspolitik.

– Konst är en förutsättning för att vi ska kunna bli demokratiska människor, värdiga och myndiga att göra individuella val. Respekt för och viljan att lyssna till varandras musik är avgörande för kvaliteten; i livet och på skolan. Men kvalitet är alltid kontextuell, beroende av ett sammanhang, och inget absolut begrepp. www.kmh.se

Kulturrådet utökar Tonsättarsamverkan

Sedan några år delar Kulturrådet ut bidrag för samarbeten med tonsättare till ett specificerat antal regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner. Efter påstötningar både från fria teatergrupper och professionella orkestrar, föreslår nu Kulturrådet att detta stöd skall utökas. Det skall nu vara möjligt att söka tonsättarsamarbeten även för de fria grupper inom dans, musik och teater som uppstår statsbidrag, samt för Radiosymfonikerna, Radiokören, Kgl Filharmoniska Orkestern och Stockholms läns Blåsarsymfoniker. Ansökningarna skall som förut beredas av en professionell referensgrupp. www.kulturradet.se

B

PORTO
BETALTFöreningen svenska tonsättare
Box 273 27
102 54 STOCKHOLM

KONSERTKALENDARIUM

SEPTEMBER

- 07 Marie Samuelsson, *Elvahundratjugo grader*, Cello och EAM, Mats Olofsson, 19.00 Gävle Teatern/IDKA, Gävle. **Uruppförande.**
- 15 Rolf Martinsson, *A. S. IN MEMORIAM*, Kristiansands Kammerorkester, dir. Ulf Wallin, Kristiansandsregionen, Norge. Även 19 sept. Samt 20 sept, Adger Teater, Kristiansand, Norge.
- 16 Albert Schnelzer, *Frozen Landscape*, Björn Kleiman - vl, Marie Lee Gustafsson - pi, 19:30 St Mary's Church Barnes, London, England. **Uruppförande.**
- 21 Jesper Nordin, *Cri du berger*, vlc & live elektronik, Benjamin Carat, Brest, Frankrike
- 23 Jesper Nordin, *the aisle*, cl & stråkkvartett, Ensemble Zagros, Helsingfors.
- 28 Marie Samuelsson, *Elvahundratjugo grader*, Cello och EAM, Mats Olofsson, Comafestivalen, 12.00 Palladium i Växjö.

OKTOBER

- 01 Sergei Dmitriev, *Gotlandsraukar*, för ackordion, Daniel Andersson, 19:00, Confidencen - Ulriksdals Slottsteater, Solna, Stockholm. **Uruppförande.**
- 05 Sergei Dmitriev, *Cirkulation*, för orkester, Ural Akademiska symfoniorkester, dirigent Dmitri Liss, 18:30, Sverdlovsk State Philharmony, Ekaterinburg, Ryssland.
- 05 Sten Melin, *Seven Heaven*, by Fostbraedur Male Choir, 18:00 Reykjavik City Hall, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 05 Kent Olofsson, *Fascia*, Iceland Symphony Orchestra dir. Franck Ollu, 19:30 Háskólabíó, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 06 Per Mårtensson, *Quartet*, 19:30 Salurinn, dir. Guðni Franzson, Soloists: Marta Halldórsdóttir, soprano, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 06 Albert Schnelzer, *The poetry of madness*, Reimund Korupp - cello, Mikael Wahlin - orgel, 21:00 Christinae kyrka, Göteborg, Göteborgs kulturnatt. **Uruppförande**
- 06 Sten Sandell, *Feed<--->Songs*, voice & electronics, 22:00 Gaukur á Stöng, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 06 Erik Bünger, *Let them sing it for you*, 22:00 Gaukur á Stöng, Interactive installation in foyer, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 07 Konsert med Duo Gelland och RIAS Kammerchor, i Filharmonins Kammermusiksaal, Berlin, dir. Hans-Christoph Rademann: Håkan Larsson, *Abendgesang*, text ur Höga Visan. **Uruppförande.** Peter Schuback, *Lacrymosa*, text av Rainer Maria Rilke. **Uruppförande.** Hans-Erik Dahlgren, *Triptych*, text av Dan Cedergren.
- 07 Ingvar Karkoff, *Overture*, 14:00 Seltjarnarnes Church, Reykjavik Wind Ensemble, dir. Kjartan Óskarsson, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 07 Konsert med Stockholms Saxofonkvartett, 17:00 National Gallery of Iceland, Nordiska Musikdagar 2006,

Reykjavik, Island. Följande verk framförs: Åke Parmerud, *Retur*. Madeleine Isaksson, *Andelek*

- 07 Johannes Bergmark, *Stringed Stirrups*, 20:00 Verid – Loftkastalinn, Dance Theatre of Iceland, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 08 Målin Bång, [*Nytt stycke*], The Icelandic Flute Choir, 10:00 Skalholt Church, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island. **Uruppförande.**
- 08 André Chini, *Dédés Dida*, The Icelandic Flute Choir, 10:00 Skalholt Church, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 08 Kim Hedås, [*Nytt stycke*], Módettukórinn, 17:00 Hallgrims Church, dir. Hörður Askelsson, soloist, Sigrún Eðvaldsdóttir. Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island. **Uruppförande.**
- 08 Karin Rehnqvist, *On a Distant Shore*, Reykjavik Chamber Orchestra, 20:30 National Gallery of Iceland. Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 09 Fredrik Hedelin, *Akt*, Chamber ensemble and electronics, 12:30 Iceland Academy of the Arts, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 10 Mats Larsson Gothe, *Ricercó 1*, 12:30 Iceland Academy of the Arts. Soloists: Stefán Jón Bernhardsson, horn, Darren Stonham, Bassoon. Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 10 Miklos Maros, *Quintet for horn & strings*, 12:30 Iceland Academy of the Arts. Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 10 Mårten Josjö (SE): *String Quartet*, Bozzini String Quartet, 20:00 National Gallery of Iceland, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 12 Hanna Hartmann, *Färjesånger*, Electroacoustic Music, 14:00 Blue Lagoon + mystery venue, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island.
- 13 Marie Samuelsson, *Sorgestræk (Paths of sorrow)*, Caput Ensemble, dir. David Curtis, 19:00 Salurinn, Nordiska Musikdagar 2006, Reykjavik, Island. **Uruppförande.**
- 14 Thomas Lindahl, *Ingenstans*, Musikteater för unga, Libretto: Irena Kraus. Spelas under hösten 2006. Sörmlands Musik o Teater. **Uruppförande.**
- 19 Martin Q Larsson, *e-Fäkt*, Chritian Hörgren cello, Martin Q Larsson elektronik. 19.00 Ventil, Gävle Teater.
- 26 Thomas Lindahl, *Dolly's Beauty Shop*, Opera för barn. Libr: Maria Sundqvist 4 sångare + kl, korn, tuba, vln, elgit, ny version/omörkestrerad, Malmö Opera Verkstad.
- 26 Jesper Nordin, *calm like a bomb*, vl & elektronik, Ensemble l'itinaire, Musica Viva, Portugal
- 29 Sergei Dmitriev, *A Cycle Race*, för kammarensemble, Seattle Chamber Players, 19:00, Benaroya Hall, Seattle, USA. **Uruppförande.**

NOVEMBER

- 12 Rolf Martinsson, *OPEN MIND*, Helsingborgs Symfoniorkester, Otto Tausk, Konserthuset, Helsingborg

För senast uppdaterade Kalendarium se: www.fst.se